

E-Duruşma Sistemi Tüm İllerde Hayata Geçti

Yazarlar: Av. M. Tarık Güleryüz // Av. İ. Selin Nacar Öztürk

E-Duruşma sistemi, hukuk mahkemesi duruşmalarına uzaktan bağlantı yoluyla katılımı sağlamak için tasarlanmıştır. Bu bakımdan adalet hizmetlerine erişimi kolaylaştırırken avukatların ve ilgililerin harcadığı emek ve zaman bakımından tasarruf sağlayan bu yeni düzene ilişkin temel düzenlemeler, daha önceki [yazımızda](#) özetlenmişti. Uygulamaya ilişkin usul ve esasları düzenleyen Hukuk Muhakemelerinde Ses ve Görüntü Nakledilmesi Yoluyla Duruşma İcrası Hakkında Yönetmelik'in ["[Yönetmelik](#)"] 30.06.2021 tarihinde Resmî Gazete 'de yayımlanmasından bu yana geçen -nispeten- kısa zamanda, e-duruşmalar hızla yaygınlaşmış durumdadır.

Adalet Bakanlığı'nın e-Duruşma bilgilendirme platformu üzerinden yaptığı duyuruya göre, sistem 09.11.2021 itibariyle tüm illerde ve toplamda 1400 mahkemede hayata geçirilmiş bulunuyor. Yine bu tarih itibarıyla e-Duruşma Sistemi 36.567 kez kullanılmıştır. Adalet Bakanlığı'nın hedefi ise, yıl sonuna kadar e-duruşma uygulayan mahkeme sayısının 2 binin üzerine çıkarılması yönündedir.

Öte yandan sistem İstanbul ve Ankara'daki adliyeler başta olmak üzere 50'ye yakın ilde tüm hukuk mahkemelerinde aktif olsa da bunlar dışında kalan 28 büyükşehirde şu an için yalnızca icra hukuk, tüketici ve kadastro mahkemelerinde mevcut. Hangi adliyeler için e-Duruşma talebinde bulunulabileceğini Adalet Bakanlığı tarafından yayımlanan [e-Duruşma Haritası](#) vasıtasıyla tespit etmek mümkün.

E-Duruşma Talebi Ne Zaman ve Nasıl Yapılmalı?

Yönetmeliğe göre e-Duruşma talebinin UYAP avukat veya vatandaş portal yahut CELSE uygulaması üzerinden, duruşma gününden **en az iki iş günü önce** gerekçesi ile birlikte mahkemeye iletilmesi gereklidir. Hâkim en geç bir iş günü önce kabul veya ret konusundaki kesin kararını verir. Talebin zamanında yapılmaması, talebin hakkın kötüye kullanılması veya yargılamayı sürüncemede bırakma amacı taşıması, e-Duruşma yapılmasını zorlaştıran hukuki, fiili veya teknik engellerin bulunması Yönetmelik'te doğrudan ret sebebi olarak düzenlenmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın kitapçığına göre talebin duruşmaya 24 saat kala reddedilmemesi veya onaylanmaması durumunda talep sistem tarafından otomatik olarak reddedilir. Yine kitapçığa göre e-Duruşma talepleri en geç duruşmaya 24 saat kala gönderilebilir. Ayrıca, iki iş günü önceden yapılmayan taleplerin salt bu gerekçeyle reddedilebileceği vurgulanmalıdır.

E-Duruşma Sisteminden Kimler Yararlanabilir?

Taraflar ve taraf vekilleri başta olmak üzere, tanık, bilirkişi ve uzmanın da e-Duruşma yoluyla dinlenilmesi ve duruşmalara katılmasına olanak sağlanmaktadır. Taraflar ve vekilleri yönünden duruşmaya ses ve görüntü nakli yoluyla katılım prensip olarak talep üzerine değerlendiriliyor. Öte yandan, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyecekleri dava ve işlerde ilgililerin e-Duruşma ile dinlenilmesine de resen karar verilmesi mümkün. Yine isticvap olunacak yahut yemin edecek tarafından mahkemenin bulunduğu il sınırları dışında oturması ve mahkemeye gelemeyecek olması halinde de e-Duruşma yapılmasına resen karar verilebilmektedir.

Yönetmelik uyarınca mahkeme, tanık, bilirkişi ve uzmanın e-Duruşma ile dinlenilmesine resen karar verebilir. Bu durumda e-Duruşma Sistemi aracılığıyla dinlenilmesine karar verilen kişiye gönderilecek meşruhatlı davetiyede e-Duruşmaya ne şekilde katılım sağlanacağını da yazılması gerekmektedir.

Nihayet belirtmek gerekir ki dosyanın birden fazla vekil tarafından takip ediliyor olması durumunda, sadece e-Duruşma talep eden ve talebi kabul edilen vekiller bu yolla katılım sağlayabilirler. Yetki belgesi ile yetkilendirilen vekilin e-Duruşmaya bağlanabilmesi için ilgili dosyaya vekil olarak kayıtlı bulunması ve kendi Avukat Portal hesabından e-duruşma talebi göndermesi

ve bunun kabul edilmesi gerekir. Bu halde yetki belgesi ile yetkilendirilen vekil kendi hesabı ile duruşmaya katılabilir. Ancak uygulamada, vekilin yetki belgesi ile yetkilendirdiği avukatın da söz konusu yetki belgesinin dosyaya sunulmuş olması halinde, e-Duruşmalara katılımına müsaade edildiği eklenmelidir.

E-Duruşma Sistemi Hangi Hallerde Kullanılamıyor?

Yönetmelik uyarınca, e-Duruşmada davaya son veren feragat, kabul veya sulhe ilişkin beyanda bulunulması ihtimalinde mahkemece yeni bir duruşma günü tayin edilmelidir. Fiziken katılım sağlanacak olan bu duruşmada bahse konu işlemler yenilenerek beyanda bulunan tarafça imza edildiği takdirde geçerli hale gelir.

Vekilin veya tarafın imzasını gerektiren durumlarda ise, e-Duruşma yoluyla katılım sağlanması mümkün. Bu hallerde mahkemece düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile imzalanan duruşma tutanağının, e-Duruşmanın yapıldığı adliyeye elektronik ortamda gönderileceği, duruşmaya tahsis edilen yerde görevlendirilen yazı işleri müdürü veya zabıt kâtabinin elektronik ortamda gelen duruşma tutanağının ilgili kısmına beyanda bulunanın imzasını alacağı ve evrakı tarayarak sistem üzerinden mahkemesine geri göndereceği düzenlenmiştir. Ne var ki Adalet Bakanlığı tarafından yayımlanan kitapçıkta verilen bilgi, ön inceleme duruşması gibi imza zorunluluğu gereken duruşmalarda şu an için e-Duruşma yapılmadığı yönünde.

Ayrıca, teknik aksaklıklar nedeniyle e-duruşmaya katılım sağlanamazsa, beyanların teknik sebeplerle anlaşılmadığı ihtimalde e-Duruşmanın yeniden açılması, aksaklığın devam etmesi durumunda ise e-Duruşmanın sonlandırılarak bu husus tutanağa geçirilmesi gerekmektedir. Böyle bir durumda, ilgili taraf veya vekil yönünden Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 150'nci maddesinin birinci fıkrasının uygulanmayacağı, yani tarafın yokluğuna istinaden dosyanın işlemde kaldırılmayacağı da açıkça düzenlenmektedir.

Ayrıntılı bilgi için:

Dr. Zahide Altunbaş Sancak

z.sancak@guleryuz.av.tr

M. Tarık Gülerüz

t.guleryuz@guleryuz.av.tr

Bu içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup hiçbir surette hukuki tavsiye niteliği taşımamaktadır. Fikri mülkiyet hakları Gülerüz & Partners Avukatlık Bürosu'na ait olan bu içeriğin yazılı izin alınmaksızın çoğaltılması, kopyalanması ve kullanılması yasaktır.

This content is solely produced for informative reasons and do not constitute legal opinion or advice under any circumstances. Gülerüz & Partners Attorneys at Law is the sole owner of the intellectual property rights of this content and shall not be reproduced, copied, or used without written consent of Gülerüz & Partners Attorneys at Law.